Kisszántól

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 214. szám. Nagy-Várad. Csütörtök, 1913 szeptember 18

A TŰZÉRLAKTANYA ÉPITÉSE ÉS A KISIPAROSOK.

A nagyváradi honvédtüzérlaktanya épitésének ügye a nagyváradi kisiparosokat valóságos forrongásban tartja már két hét óta. Az épitési munkálatokra megtartott árlejtésnél az egyes szakmunkákra a helybeli kisiparosok is az ipartestületi hitelszövetkezet támogatása mellett, nagy számmal pályáztak.

A mostani munkainséges idő hatása alatt, alkalmi szövetkezetekbe, együttes ajánlatok benyujtására sarkalta a kisiparosokat s az általuk benyujtott pályázatok szolidságát igazolják a megajánlott vállalati összegek.

Az Incze Lajos és társa vállalkozó cégnek az összmunkákra beadott ajánlata után azonban megdöbbenéssel láttuk, hogy a helyi kisiparosok ajánlatai ezen cég pályázatával szemben háttérbe szorulnak. Önkénytelenül elénkbe tolult a kérdés, hogy mi lesz a már-már pusztulás előtt álló helybeli kisiparosokkal, ha még ettől a várva-várt középitkezés munkálataitól is elesnek. Féltünk az eshetőségtől, hogy megismétlődik az a szomoru eset, hogy a nagy tőke elharácsolja a kisipartól a munkát, ami a mostani szomoru ipari viszonyok mellett nem lenne más, mint hogy a nagy vállalkozó el venné a kisiparosok elől azt a munkát, mely most egyedül jelent számukra kenyeret.

Ezen feltevésünknek kifejezést is adtunk s rámutattunk, hogy Nagyvárad város törvényhatóságának kötelessége, hogy még áldozatok árán is munkát juttasson a helybeli kisiparnak; hivatkoztunk a közszállitási szabályzat rendelkezésére, amely szintén kötelességévé teszi a városnak a kisiparosok előnyben részesitését.

A helybeli lapokban azóta napról-napra különböző irányu közlemények jelentek meg, amelyek, valljuk meg az igazat, éppenséggel nem segitették elő a kisiparosok ügyét s egyáltalában nem tisztázták a dolgot, egy részük pedig éppenséggel csak arra volt jó, vagy rossz, ahogy vesszük, hogy elmérgesitse a kérdést.

Közleményeinkben, mint arról lapunk olvasói meggyőződhettek, minden kérdés tárgyalásánál keressük az objektivitást, az igazságot.

Ezuttal is igyekezünk ebben a már nagyon összekuszált dologban rámutatni az igazságra, anélkül, hogy bármely irányban bárkinek az elfoglalt álláspontját befolyásolni akarnók, csupán azon szempont által vezettetve, hogy az érdekeltek tisztán lássanak az ügyben.

A dolgok fejleménye és a főmérnöknek az iparosokra kedvezőtlen javaslata után az elfogulatlanok előtt tisztában állott, hogy az Incze céggel szemben aligha sikerül bármit is elérni a kisiparosoknak.

Ebből a feltevésből indultak ki az illetékes tényezők: a nagyváradi ipartestület és az ipartestületi Hitelszövetkezet vezetői, mikor megkisérelték, hogy ha már nem lehet az Incze czég ellen, legaláab az Incze cég utján jussanak munkához a szegény iparosok, akik minden reménységüket már-már veszve látták.

A tárgyalások során azonban sikerült a nagyváradi iparosok azon részének, akik résztvettek a pályázatban, megvédeni az érdekeiket, nagy részben az Incze cég engedékenysége és jóakarata folytán.

Az *asztalos* munkákra pályázó jó részben szegényebb asztalos kisiparosokból álló alkalmi szövetkezet tagjai, mivel az Incze-cég ajánlatánál drágább volt az ajánlatuk, megállapodtak abban, hogy hajlandók az Incze-cég árait elfogadni, 5 százalék leengedéssel — és a tárgyalások során az Incze-cég megelégedett 2 százalék leengedéssel. Igy a megegyezés létre is jött.

A *mázoló* munkáknál Topsál Ilona ajánlata volt a 20000 korona egységárral szemben 14000 koronában. Ezt az ajánlatot a főmérnök éppen olcsó volta miatt ellenezte. A tárgyalás folyamán Incze kijelentette, hogy hajlandó Topsálnak és még két mázoló iparosnak 20000 korona összegben átadni a mázoló munkát.

A *bádogos* munkákra Kolár bádogos 30,000 koronával a legolcsóbb volt. A főmérnök az ajánlatot mellőzendőnek tartotta. Az Incze-cég megegyezett, hogy a bádogos munkákért 36000 koronát fizet, de Koláron kivül több kisebb iparos is részesüljön a munkában.

Baj csupán a lakatos munkáknál van. A pályázó szakosztály négy tagja előzetesen kijelentette, hogy az Incze ajánlatát kötelezőnek elfogadják, sőt kijelentették, hogy abból 10 százalékot engednek s ezt irásba is foglalták, Incze is elfogadta.

Másnap a lakatosok azonban a megegyezést visszavonták és csak 7 százalék engedménynyel voltak hajlandók a munkát elvállalni Inczétől, aki a 7 százalék engedménybe is belement; de később a lakatosok ezt is visszavonták.

Ezekre a munkákra tehát nincsen *még* megegyezés.

Hangsulyozzuk, hogy *még*, mert erősen bizunk benne, hogy Nagyvárad város kisiparosainak érdekében végre is sikerül a békés megegyezés. Ez óhajtandó is, sőt tudjuk, hogy a kisiparosok óhajtva várják a megegyezést, mert e nélkül, majdnem bizonyos, hogy a többi szakiparosok sem kapják meg a többi munkát és a szépen sikerült megegyezés az egész vonalon felborul.

Fertőtlenitő anyagok: Nyers és tisztitott Lysoform, Carbolsav, Carbol mész, Formalin, Sublimat, Sublimat szappan stb. Legolcsóbb áron kaphatók.
Tessék okvetlen árajánlatot kérni.
Telefon 1302. szám.

Farkas István „Apolló" drogeriája
Nagyvárad, Rimanóczy-palota, Rákóczy-ut.
Telefon 1302. szám.

Azon reménykedésben, hogy uj árlejtést hirdessenek, a jelenlegi szituációk mellett bizni nem lehet; hanem nagyon is nyilvánvaló, hogy az Incze-cég az összes megegyezések alul mentve lesz és Nagyvárad néhány száz kisiparosa elesik a munkától, vagy legfeljebb olyan feltétel mellett jut némi morzsához, amint azt az Incze-cég diktálja.

Ezt pedig nem kivánja, sőt ismerve a szóban levő lakatos-iparosok magasabb gondolkodását, ők sem kivánják s nem veszik magukra az odiumát annak, hogy az ő maguktartása miatt maradtak kenyér nélkül szegény kisiparos társaik.

Bizunk a békében, éppen azért, mert ismerjük őket s tudjuk, hogy még egyéni sérelmeik árán is tudnak és akarnak áldozatot hozni iparostársaikért.

A kisiparosokra pedig csak előnyös lesz a megegyezés, mert felszabadulnak a bánompénz kamataainak terhétől, a végzett munka díját gyorsan és pontosan megkapják és nem kell várni hónapokig, mig a város részükre a kereseti kimutatások összegét kifizeti. Felszabadulnak továbbá iparosaink a szerződés és nyugták tetemes költségei alól.

Ez az igazság, amelyet szükségesnek tartottunk elmondani.

Megvan a török-bolgár béke.

Annyi vérontás után most már teljesen visszatér a béke a Balkánon. Törökország is megegyezett Bulgáriával, melytől visszaveszi annak legértékesebb hóditását, Drinápolyt. Kirkkilissze, a legszebb bolgár diadal szinhelye, szintén török kézen marad. Igy a balkáni háboruban két vesztes fél marad: a legyőzött Törökország és legyőzője, Bulgária. Hogy ez a béke sokáig tartson, abban senki sem bizik.

*

Tudósitásunk a következőket közli a békitésről:

Konstantinápoly, szeptember 17.

A megkötendő szerződés török és bolgár részről előterjesztendő tervezetét a békedelegáció mai ülésén fogják tárgyalni.

Török részről kijelentik, hogy a szerződés ma már egészében, vagy legalább is legnagyobb részében meg van szövegezve. Aláirása valószinüleg holnap lesz.

A szerződés rendezi a határmegállapitás, a vakufjavak, a muzulmán községek, a nemzetiségek és a foglyok kicserélésének kérdését, továbbá a törökök pénzköveteléseit. A bolgárok elismerték a legutóbbi bolgár okkupáció folyamán a lakosságra kirótt hadiszolgáltatások megfizetésének elvét. Dimotika hovátartozásának kérdését ma végleg rendezik. Dimotika valószinüleg bolgár kézre kerül, stratégiai pontjai azonban török kézen maradnak. A határ a Fekete tengeren Miada és Hagia Stefano között indul, egy kis folyó, majd a Resnaja mentén halad. Tirnovot Bulgáriának, Kirkkilisszét ellenben Törökországnak hagyja. Musztafabasától, mely bolgár marad, két kilométernyire keletre és Ortakőjtől, mely szintén bolgár marad, öt kilométernyire keletre és Dimotikától nyolc kilométernyire délre megy tovább, majd követi a Marica folyását.

Biharmegye közgyülése.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap tartotta meg ez idei őszi közgyülését. A tárgysorozat igen fontos ügyeket tüntetett fel és igy általános érdeklődés előzte meg a közgyülést. A tárgyalás folyamán valóban szokatlan viták hangoztak el és nem egy ügyben hoztak meglepő határozatot.

A közgyülés lefolyásáról tudósitónk a következőket jelenti.

A vármegye ősi székháza felett kilencet kongott az óra, mikor megszólalt a főispán csengője és mindenki elfoglalta a helyét. Mint egy óriási gépezetben, egymásután peregtek le a sablonos időszaki jelentések.

Első sorban az alispán terjesztette elő jelentését, mely összefoglalása a közigazgatási bizottság ülésein elhangzott jelentéseknek. Örvendetes tudomásul szolgált *Móricz* Ernő megyei főorvos jelentése, melyben arról számolt be, hogy Biharvármegye koleramentes.

A választások.

Miskolczy Ferenc jelentette ezután, hogy *Cziffra* Kálmán nyugdijaztatása folytán megüresedett helyre egy pályázat érkezett be és pedig *Frankó* Edre szolgabiróé. Javasolja, hogy őt válasszák meg.

Általános éljenzéssel fogadta a törvényhatóság a főispán javaslatát. Erre az elnök *Frankó* Endrét jelentette ki a biharkeresztesi járás megválasztott főszolgabirójának.

Az igy megüresedett szolgabirói állásra két pályázó volt. Az egyik *Bölönyi* István s a másik *Bernáth* István. A megüresedett szolgabirói helyet választás utján kell betölteni. A főispán javaslatára a jelölő-bizottság tagjaiul a következőket küldte ki a törvényhatóság: *Fetser* Antal, *Zathureczky* István, *Miskolczy* Jenő, *Telegdy* József, *Mangra* Vazul, *Szählender* Károly. A bizottság mindkét pályázót jelölte s igy szavazásra került volna a sor. Időközben Bernáth István visszalépett, Bölönyi egyedül maradván, a főispán a törvényhatóság elhatározásával őt jelentette ki szolgabirónak.

Biharvármegye bizalma.

A választások megtörténte után *Baranyi* András olvasta fel Tisza István miniszterelnöknek és a kabinet ujonnan kinevezett tagjainak leiratát.

Majd az állandó választmány javaslatát ismertette a főjegyző, a melyben tudvalevőleg a vármegye bizalmát nyilvánitja Tiszának és kabinetjének.

A javaslathoz *Morvay* Zsigmond képviselő szólott. Beszédében a következőket mondotta:

— Az imént előterjesztett miniszteri leirat — ugymond — nem más mint jogszokás, amelyet mindenkori kormányok a törvényhatósághoz intéznek. Szerinte ez a leirat mégis kiváltságos Biharmegye közgyülési termében, mert Tisza Istvántól jött. Annak a felfogásnak ad kifejezést, hogy a 67-es politikai irányzatot legfelsőbb helyen igazolták és biztositva tudja ezt az irányzatot, mert a kormányrudja annak a férfinak a kezében van, aki meggyőződésteljes, önzetlen hazafisággal dolgozik a közéletben.

— Nincs ebben a teremben — senki, aki Tisza István egyéniségét ne ismerné. Megállapitja, hogy a 67-es programm az egyedüli lehetősége egy erős állam kiépitésének. Ez a programm semmi kivánni valót nem hagy hátra és azt hiszi, hogy nemcsak pártpolitikai program ez, hanem kicsit, nagyot, szegényt, gazdagot egyaránt kielégit, mert nemcsak üres jelszó, hanem céltudatos, produktiv munka. Addig is — fejezte be beszédét Morvay — amig az ökölbe szoritott kezek baráti szoritásra mozdulnak, álljunk meg egy szóra és Tisza Istvánnak és kormányának a legteljesebb bizalmunkat nyilvánitsuk. (Éljenzés.)

Morvay beszéde után az állandó választmány javaslatát egyhangulag elfogadták. A függetlenségi párt tagjai a bizalmi inditvány tárgyalásakor tüntetőleg eltávoztak a teremből.

A vármegye pénzei.

Baranyi András főjegyző jelentette ezután, hogy a törvényhatóságnak határozni kell a megye pénzeinek elhelyezése tárgyában. Inditványozza, hogy ugy 1914-ben is ugyanannál a 12 nagyváradi pénzintézetnél helyezzék el az alapokat, amelyeknél 1913-ban.

Wertheimstein Henrik javasolja, hogy két belényesi takarékpénztár is részesüljön a betétekben.

Fetser Antal felszentelt püspök szerint a megye közpénzei csakis nagyobb és régibb pénzintézeteknél helyezhetők el. Javasolja, hogy a törvényhatóság ily formában is határozzon.

A törvényhatóság a javaslatot ily értelemben fogadta el.

Mi lesz az uj kórházzal?

Ezután egymásután peregtek le a politikai természetü átiratok, különböző javaslatok, melyeket a törvényhatóságok intéztek Biharvármegyéhez. Az átiratokat és javaslatokat tudomásul vették. Következett a napirend harmadik fontos tárgya, az uj megyei közkórház ügye.

Balogh János főjegyző ismertette az állandóválasztmány javaslatát, melyet a Tiszántul annak idején közölt. A javaslat szerint az uj kórház épitkezési költségeire tud-

ZENKER
modern fényképész műterme
Helyi és vidéki telefon 12-26. Szent János-u. 72.
Finom kidolgozásu levelezőlapok 6 drb 1 K 40 f.
Fényképeket 50 %-kal olcsóbban készitem mint bármelyik fényképész Nagyváradon. A menyasszonyi felvételek kedvezményes árban készülnek.
Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 levelező lapot ajándékba kapnak.

valevőleg a vármegye különböző alapjaiból nyerne fedezetet az épitkezés egy része. A kölcsön veendő alapok közt szerepel a gyámpénztári tartalékalap is.

Miskolczy Ferenc főispán azon aggályának ad kifejezést, hogy ezt az alapot le nem foglalhatja a törvényhatóság, mert annak törvényes rendeltetése van.

Wallner Ödön szerint ez a pénz már nem az árvaszék, hanem a törvényhatóság tulajdona, tehát jogában áll vele rendelkezni az elhelyezés tekintetében.

Móricz Ernő azt kifogásolja, hogy a közegészségi alapból 10,000 koronát javasolnak kölcsön venni. Erre az alapra esetleg szükség lehet és akkor a még bent maradó összegből nem tudják majd a kötelességeket teljesiteni. Javasolta, hogy csak 5000 koronát vegyenek kölcsön.

Fráter Imre azt hangoztatta, hogy a vármegye már egyszer ezeket az alapokat a munkásházakra lekötötte és akkor a kifogásokkal is foglalkozott. Most egyedül egy cél lebegett a vármegye előtt, hogy tudniillik a kórházépitését megkezdjék. A jelenlegi gazdasági viszonyok olyanok, hogy az épitkezésnél munkabérben 10—12 százalékot takaritható meg a vármegye.

Miskolczy Ferenc ismét hangoztatta, hogy a gyámpénztári tartalék alapot nem vonhatja el a törvényhatóság.

Verner Kálmán a törvények alapján kifejti, hogy a tartalék alap felett tényleg jogában áll a törvényhatóságnak rendelkezni.

Fetser Antal az épitkezés sürgős elhatározását javasolta, mert a halogatásnak komoly következményei lehetnek. Az állandó választmágy javaslatának elfogadását ajánlta.

Wallner Ödön ujabb aggályokat lát. Szerinte az iskola alapot sem lehet igénybe venni a vármegyének, mert az iskolai pótadókból befolyó pénz kizárólag a községeké. Rámutat, hogy ha figyelembe vesznek minden akadályt, akkor alig marad egy félmillió koronája a vármegyének.

Wertheimstein Henrik szintén azt hangoztatja, hogy az iskolai pótadót nem szabad elvonni a községektől, mert ez a községek autonom jogainak megsértését jelentené.

Már-már ingadozott a kórház ügye, mikor *Keszthelyi* Zoltán vármegyei főjegyző rámutatott, hogy a kórházi választmány ugy határozott, miszerint a vármegye alapjaiból csak az esetben vesz kölcsönt, ha az állam nem előlegezné az épités költségeit, természetesen kamat mellett. Ezt a határozatot azonban a szakosztály elvetette.

Miskolczy Ferenc megállapitja, hogy a kórházi választmány felett nem állott jogában határozni a szakosztálynak és igy a kórházi választmány határozata ma is érvényes. A két határozat eltérő lévén, ugy véli megoldottnak a kérdést, hogy ha a közgyülés szavazással dönt felettük.

Általános helyesléssel fogadták a főispán szavait. A szavazás megtörtént és a törvényhatóság a kórházi választmány javaslatát fogadta el.

Ezzel a közgyülés első napjának programja kimerült. Mielőtt a főispán az ülést be rekesztette volna *Frankó* Endre az ujonnan megválasztott biharkeresztesi főszolgabiró és *Bölönyi* István szolgabiró letették az esküt.

Apologiai előadások.

Az Urak Kongregációjának nagyváradi kolóniájában az idén is, mint eddig minden évben, apológiai előadások tartatnak.

Nem kell ezeknek az előadásoknak nagy jelentőségével külön foglalkoznunk. Korunkban inkább mint valaha szükséges, hogy az emberek elmélyedjenek a vallás igazságaiba s azokat alaposan megismerve, támadások ellen is meg tudják védeni. Éppen azért az Urak Kongregációja ezeket az előadásokat általában a müvelt férfiközönség részére hozzáférhetővé teszi. Az előadásokon nemcsak a kongreganisták, hanem más, meghivott férfiak is részt vehetnek. Aki tévedésből meghivót nem kapott, de arra igényt tart, forduljon dr *Imrik* Gusztáv ügyvédhez.

Az előadásokat egyelőre a Szent József intézet kápolnájában tartják meg, minden hónap első és harmadik csütörtökjén, este fél hét órakor. Részletes tárgysorozatuk a következő:

I. 1913. szeptember 18. *A sziv kulturája.* Előadó: *Imrik* S. Zoltán esperes-plebános, a kolonia lelki vezetője.

II. 1913. október 2. *Kőszálra épült csudaház.* (Az egyház alapitása.) Előadó: dr *Knecht* János theol. tanár.

III. 1913. október 16. *Uj dogmák.* Előadó: *Kőrössy* Endre szilágysomlyai esperes-plebános.

IV. 1913. november 6. *Jézus misztikus szent teste.* (Jézus és az egyház.) Előadó: dr *Pataky* Arnold theol. tanár.

V. 1913. november 20. *Élő kövekből épült szent város.* (A hivek viszonya az egyházhoz.) Előadó: dr *Némethy* Gyula tb. kanonok, theol. dékán.

VI. 1913. december 4. *A szeplőtelen fogantatás.* Előadó: *Imrik* S. Zoltán esperes-plebános, a kolonia lelki vezetője.

VII. 1913. december 18. *A szent ház aranykapcsai*: hit, szentségek, egyházkormányzat (Az egyház egysége) Előadó: dr *Ferdényi* Kálmán theol. tanár.

VIII. 1914. január 1. *„Legeltesd bárányaimat, Legeltesd Juhaimat.“* (A pápaság) Előadó: *Peszeky* Ferenc theol. tanár.

IX. 1914. január 15. *Az Ember a természeti rendben.* Előadó: *Pálffy* Béla gyomai plébános.

X. 1914. február 5. *Meg nem fogyatkozó hit égi lángja.* (A csalhatatlanság.) Előadó: dr *Knecht* János theol. tanár.

XI. 1914. február 19. *Akik a mennyei ember képét hordozzák.* (Az egyház szentsége.) Előadó: dr *Pataky* Arnold theol. tanár.

XII. 1914. március 5. *Sancti Estote.* Előadó *Kőrössy* Endre szilágysomlyai esperes-plébános.

XIII. 1914. március 19. *Egy akol és egy pásztor.* (Az egyház egyetemessége.) Előadó: dr *Lestyán* Edre plébános.

XIV. 1914 április 2. *Az ember az erkölcsi rendben.* Előadó: *Pálffy* Béla gyomai plébános.

XV. 1914. április 16. *Katakombák homályáig visszatérő szent lánc.* (Az egyház apostoli.) Előadó: dr *Némethy* Gyula tb. kanonok, theol. dékán.

XVI. 1914. május 7. *Örüljetek az Urban.* Előadó: *Kőrössy* Endre szilágysomlyai esperes-plébános.

XVII. 1914. május 21. *Fegyverre! Bántják anyámat!* (Kötelességeink az egyház iránt.) Előadó: dr *Ferdényi* Kálmán theol. tanár.

XVIII. 1914. junius 4. *Az ember a célnál.* Előadó: *Pálffy* Béla gyomai plébános.

XIX. 1914. junius 18. *Szünidei gondolatok.* Előadó: *Imrik* S. Zoltán esperes-plébános, a kolonia lelki vezetője.

Ezt a programot nem kell dicsérni; önmagát dicséri. Városszerte már is nagy érdeklődéssel várják a kitünő egyházi szónokok egész sorozatával ékes programon szereplő előadásokat.

A sarkadi főszolgabiróság.

Küldöttség a főispánnál. Miskolczy Ferenc nyilatkozata

Sarkad közönségét korántsem csüggesztette el a vármegye vezető férfiainak amaz állásfoglalása, hogy Sarkadon ez idő szerint nem lehet főszolgabiróságot szervezni. — A község kitartóan halad a megkezdett uton és hogy nem jár eredménytelenül az kétségtelen. A főszolgabirói székhely megnyerése tárgyában kiküldött bizottság tegnap Miskolczy Ferenc főispánt kereste fel.

A küldöttség tagjait *Nagy* Zoltán sarkadi főjegyző vezette. A főispán közgyülés után fogadta a tisztelgőket, kiknek nevében Nagy Zoltán terjesztette elő jövetelük célját. *Miskolczy* Ferenc nagy figyelemmel hallgatta végig a szónokot, aki részletesen kifejtette a sarkadi főszolgabirói hely szervezésének fontosságát, ugy a közigazgatás, mint a község szempontjából.

A főispán ugyanazokat mondta el válaszában, amiket a sarkadiak már Tisza Kálmántól hallottak. Örömmel látja a sarkadi mozgalmat, már csak azért is, mert ebben a község fejlődését akarják előmozditani. Szivesen veszi pártfogásába az ügyet és igéri, hogy amit csak lehet, megfogja tenni. Ez alkalommal azonban a vármegye nem intézheti el kedvezően az ügyet, mert most csak a mezőtelegdi főszolgabiróságról van szó. A sarkadiak mozgalmát mindazonáltal már a jövő évben siker fogja koronázni. A főispán ugyanis kijelentette, hogy a községek fejlesztésére irányuló törvény már a jövő évben életbe fog lépni és akkor Nagyszalonta föltétlenül város lesz. Ez esetben a nagyszalontai járás megszünik és teljesen uj beosztást nyer. Az uj járás székhelye *Sarkad* lesz.

A főispán igéretét nagy örömmel vet-

Mig a készlet tart! A volt Fráter és Kosminszky cégtől fennmaradt árukat megvettem és azt 26-ától kezdve elárusitom a volt helyiségben Rákóczi-ut.

ÁRJEGYYÉK KIVONAT:

Női harisnya kötött,	ezelőtt	—.70 fill.	most	—.28 fill.
Férfi zokni	«	1.10 «	«	—.28 «
Finom mintás	«	1.40 «	«	—.60 «
Selyem ernyők	«	7.— kor.	«	3.30 «
Len férfi zsebkendő	«	1.50 fill.	most	—.46 fill.

Ezenkivül himzések, csipkék, szalagok, zsebkendők és minden raktáron levő áruk igen olcsó árért.

Klein Sándor és Tsa

ték tudomásul. A tisztelgés után a küldöttség tagjai kijelentették, hogy legközelebb *Tisza* István grófhoz mennek ki és őt is meg fogják kérni mozgalmuk támogatására. A sarkadiak tisztelgésének mindenesetre értékes része a főispán nyilatkozata, a melyben azt hangoztatta, hogy már a jövő évben megtörténik a várossá fejlesztés.

Ez a törvény Biharmegyét nagyon közelről érdekli, mert Nagyszalontán kivül nem egy járási székelye van a vármegyének, amelyek szintén megütik azt a mértéket, amit a várossá emelés megkiván.

A jövő évben tehát nagyszabásu átalakulások lesznek Biharban, melyek elsősorban a járások beosztását érintik. Ez a tudat mozgósitani fogja az összes érdekelt községeket, nehogy a beosztás által sérelmeket szenvedjenek.

Az uj alakulások már a jövő hóban tartandó megyebizottsági tag választások alkalmával lényegesen előtérbe fognak nyomulni.

Kétségtelen, hogy az igy keletkező mozgalmak lesznek a vármegyei élet jelen évtizedének legérdekesebb eseményei.

Csaló, aki fél a férjtől.

Levelet ir az asszonyok nevében.

Egy kétségbeesett szélhámos, aki valószinüleg alacsony sorsban él és a tönk szélén áll, ki akarta használni a férfiak lovagias érzését és ebből akart egy kis pénzhez jutni. Több mint valószinü, hogy nem egy esetben sikerült is neki a csalás.

Azonban tegnap rajta vesztett és hogy nyilvánosság előtt leleplezik az ő csalási trükkjét, remélhetőleg nem lesz több áldozata.

Ramminger István szinházi fodrász üzletébe beállitott tegnap délelőtt egy szerény megjelenésü hajadon.

— Ezt a levelet hoztam Ramminger urnak. Tessék átvenni s megvárom a választ.

Ramminger felbontotta a titkos levélkét s fokozódó meglepődéssel olvasta ki belőle, hogy *Szilvássy* István kollegájának felesége, aki neki komaasszonya, 8 koronát kér tőle kölcsön.

— De — mondja a diszkrét levélke, — ugy küldje, hogy az uram meg ne tudja. Semmi esetre sem akarom, hogy ő tudjon erről az adósságomról, mert nagyon megharagudna. Adja át a pénzt ennek a kis leánynak, ő majd elhozza. Melegen üdvözli, stb.

Ramminger éppen készült Szilvássyékhoz menni és csupa kiméletből nem akarta fárasztani a kis lányt.

— Rendben van, mondotta. Majd én magam elmegyek Szilvássyékhoz és elviszem a választ.

A leány zavartan távozott. Ramminger pedig elment Szilvássyékhoz. Éppen egyedül találta Szilvássynét.

Szó nélkül előveszi pénztárcáját és leolvas az asztalra nyolc koronát.

— Itt van kedves komámasszony.

— Micsoda?

— Hát amit kért.

— En nem kértem semmit.

— De a levele . . .

— Én nem küldtem semmiféle levelet.

Ramminger megmutatta a helyesirási hibáktól hemzsegő levelet. Az asszony kijelentette, hogy ez nem az ő irása, ő pénzt nem kért, nem is akart kérni és biztosan valami csalóval van dolguk.

Felsiettek a rendőrségre és feljelentették az ismeretlen csalót, aki ugy akart pénzhez jutni, hogy számitott a férfiak diszkréciójára. A rendőrség meginditotta nyomozást ellene és büntársa, a levélvivő leány ellen.

Elkészült a csendőriskola.

Október 15-én lesz a megnyitás. A honvédelmiminiszter is jelen lesz.

A Rulikovszky-ut akácai és vadgesztenyéi mögött, közvetlen a hadapród iskola mellett emelkedik a csendőriskola tizenkét fehér épülete. Hatalmas, monumentális alkotás, amit *Vágó* József budapesti tervező nem csak zseniálisan, hanem müvésziesen tervezett meg.

A tizenkét épület egy 100 méteres átmérőjü kört alkot. Ez a hatalmas, épületekkel határolt terület a gyakorlótér. A gyakorló térre nyilnak az összes főbejáratok, amelyeken keresztül gyönyörü karrarai márvánnyal boritott lépcsőházakba érünk.

Mindegyik épület különben kivülről mintegy másfélméter magasságában mükővel van fedve.

A lépcsők és a lépcsőházak pedig valódi ragyogó márványnyal. A legénységi iskolaépület előcsarnokai zsolnai majolika kockákkal kirakva.

Legelső kellemes benyomást a rendkivül egyszerü, de izléses festés teszi. Minden szobában minden kolosszális teremben a fehér szin jut érvényre. Fehérek a falak, a lépcsők, az előcsarnokok majolika padozata. A tulajdonképeni iskola épület 15 tanteremből, 3 tanári szobából és a bünügyi muzeum termeiből áll.

Az épület két szárnya két, a középső rész három emeletes. A második emelet fölött két nyitott terrasz felséges kilátással a temetőre, az ürögdi határra és a városra.

Legszebb és legzseniálisabban megépitett rész a legénységi épület. A modern épitkezés igazi remeke! Három águ csillag alakban épült, mindegyik ág 120 fokban van elhelyezve. A gyönyörü tölgyfakapun egy remek körcsarnokba jutunk. Mint két hatalmas, erős gyürü van elhelyezve a csarnokok vasbeton korlátja. Itt is, a körcsarnokban és 18 legénységi szobában is a fehér dominál. A tiszta, az szerény, de a legszebb fehér. Az egyes legénységi szobák mellett levő mosdószobákban ragyog a márvány és a porcellán. A legkényelmesebben és a legmodernebben berendezett lakások ezek. És ezenfelül egészséges is. Ennek az épületnek a szuterénjében vannak a téli gyakorló helyiségek és a céllövő szoba.

A legénységi épülettel szemben van az altiszti iskola, ugyanazon a terv alapján épitve. E három főépület köré csoportosul a többi 8 apróbb épület, (az altiszti lakások, a kantin, itt táncterem is van) az őrszobák stb.

Legutóljára, mint a legérdekesebbet hagytuk a fürdőházat. Csinos, egyemeletes épület, amelybe ha bemegy az ember, csak egy szük lépcsőt lát, amelyen aztán muszáj felmenni, ha vissza nem akar fordulni az illető. Fent az emeleten vannak a kabinok. Innen egy csigalépcsőn ismét le lell menni a földszintre. A lépcső végén már csobog a viz a hatalmas medencében (még egyszer olyan nagy, mint a Rimanóczyé) azonban egy erős vasrács megakadályozza, hogy beléphessen a fürödni akaró. Jobbra van egy keskeny ut, amelyen meg lehet kerülni a rácsot. De csak egy hideg zuhany után. A keskeny utacskát ugyanis sürü vascsövek veszik körül, amelyekből vastag sugarakban ömlik a hideg viz. Szóval egy kényszerzuhanyon keresztül lehet bejutni a bazénba. Kitünő idea! Nem piszkolódik be a viz.

Ugyancsak itt vannak a betegszobák, az orvos rendelő szobbája is.

Megemlitésre méltók még a fogdták is, amelyek az altiszti iskola épületének pincéjében vannak. Keskeny, szük szomoru kis cellák. Egy ágy és egy kályha az összes butorzatuk. Hanem az ablak annál jobban fel van szerelve vasráccsal.

Az épitkezéssel már teljesen elkészült a vállalkozó cég. Még csak a parkirozás van hátra, amit a belügyminiszterium külön végeztet.

Az ország eme egyetlen, nagyjelentőségü intézetét október 15-én avatják fel nagy ünnepély keretében. Amint hirlik a felavatásnál jelen lesz Hazay Samu báró honvédelmi miniszter is.

A szerb kereskedelmi szerződés. A belgrádi Stampa jelenti, hogy Ausztria és Magyarország és Szerbia között a jövő hónap folyamán megkezdődik a kereskedelmi szerződésről való tárgyalás. A tárgyalás Bécsben lesz és szerb részről Joanovics bécsi szerb követ és három tanácsadó szakember vesz részt benne. A szerb kormány Prágában, Spalatóban és Szerajevóban uj konzulátusok létesitését tervezi.

Egy jó házból való fin
tanulóul
felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

TELEFON 10-70. LIFT. TELEFON 10-70.
MODERN FOTOGRAPHIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

Gyujtogatás a bihari választás után

Hogy vallatnak a csendőrök?

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A nagyváradi kir. törvényszék esküdtbirósága, tegnap a nyári szünet után először egy rendkivüli érdekes, politikai hátterü monstre-bünpör tárgyalását kezdte meg.

Február 13-án, a bihari választás alkalmából óriási küzdelem után Váradi Zsigmond örökébe *Morvay* Zsigmond dr-t választották meg a függetlenségi Rigó Lóránddal szemben.

A választás után a kerület egyik községében, Siteren egyre-másra ütötte fel fejét a vörös kakas. Hol ennek, hol annak a gazdának a szénája, gabonája gyulladt ki és rövid időközökben mintegy 10 tüzeset fordult elő. És az volt sokak előtt gyanus a dologban, hogy mindég a munkapárti választók portáján csapott fel a láng. A függetlenségi választókat a pusztitó tüz elkerülte.

A csendőrök nagy titokban kezdtek nyomozni, de minden eredmény nélkül. Végül is a felmerült gyanu alapján két függetlenségi főkortest letartóztattak a csendőrök *Nádudvari* Antalt és *Balogh* Imrét. Egyik 50, a másik 45 éves, — nős, családos, tisztességes emberek, akik még soha sem voltak büntetve.

Eleinte tagadtak, később azonban több napos kinos vallatás után beismerték a tettüket, magukra vállalták a gyujtogatást. Azonban ugy a vizsgálóbiró előtt, mint a főtárgyaláson visszavonták a beismerő vallomást, ellenben annál cifrább dolgokat mondottak el arról, hogy hogyan vallatták őket a csendőrök.

A tárgyalás

első napja következőkép folyt le. A birróság *Korn* Lajos elnöklete alatt tárgyalja az ügyet. A vádlottakat dr *Rigó* Loránd ügyvéd védi.

A vádlottakat szuronyos börtönőrök vezetik az esküdtszéki terembe. Már nyolc hónap óta lakói az ügyészség fogházának.

Felolvassák a vádiratot, amely szerint Nádudvari 7 rendbeli gyujtogatással és 1 rendbeli felbujtással, Balogh Imre pedig egy rendbeli gyujtogatással van vádolva.

A brutális csendőr.

Előbb az elsőrendü vádlottat, Nádudvarit hallgatja ki az elnök:

— Bünösnek érzi magát?

— Nem, kérem szépen. Nem gyujottam én fel senkinek semmijét.

— A csendőrök előtt miért vallotta be a gyujtogatást?

— Muszáj volt. Nem lehetett már kiállani a csendőrök kinzását. Ütöttek-vertek, pofoztak. Tanum is van rá, nem is egy.

Elmondja, hogy nem tud a gyujogatásról semmit. Nem volt ott semmiféle politikai bosszu.

Szünet után a másodrendü vádlott, Balogh Imre kihallgatása következik.

Balogh Imre szintén tagadja a tett elkövetését.

— Azt modják, hogy Nádudvari soha sem járt magánál, csak akkor egyszer, és ő biztatta fel.

— Dehogy is kérem. Járt ő hozzám gyakrabban. Azon a napon dohányért volt nálam.

— A csendőrök előtt beismerő vallomást tett. Miért?

— Először nem vallottam be, mert nincs is mit beismerjek. Vagy öt nap tartottak ott a csendőrök és kinoztak.

— Mikor fogták el?

— Február 9-én.

— Hogyan kinozták?

— Pofoztak, kérem alássan. Első nap pofoztak, második, harmadik, negyedik nap is. Kaptam vagy 100 pofont egy nap. Azután meg féllábon kellett állani, addig amig le nem szédültünk. Végül aztán azt mondtam a csendőröknek: Ne bánstanak, ne kinozzanak, inkább magamra vállalom.

— A csendőrök azt állitják, hogy mikor magukat egyedül hagyták és titokban hallgatóztak, hallották, hogy egymás előtt beszéltek a tüzről, hogy maguk a gyujtogatók.

— Nem igaz az.

— De a csendőr azt mondja.

— A csendőr is hazudik, jobban mint én. (Derültség.)

— Akkor magának nem lehet hinni.

— Én csak az igazat mondom.

Délután került a sor a tanuk kihallgatására. Egész sereg tanut hallgattak ki, akik közül fontosabb Vég András biró vallomása, aki maga látta, hogy a csendőrök kinozták a vádlottakat.

A tárgyalást ma délelőtt folytatják. Itéletre csak három nap mulva kerül a sor.

Beregmegye uj főispánja. A hivatalos lap közli, hogy a király Patay Andrásnak, Beregvármegye főispánjának ezen állásától saját kérelmére való felmentése alkalmából a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta s helyébe Beregmegye főispánjává Buttykay Ferencet nevezte ki.

A
KOBRAK
CZIPŐRAKTÁRBAN
RÁKÓCZI-UT 3. SZ.
az összes férfi-, női és gyermek-cipők, valamint a mellékcikkek árusitása
jutányos ár
mellett megkezdődött.

A közönséghez!

Egy év előtt jelentős átalakuláson ment át Nagyvárad és Biharmegye keresztény közönségének napilapja, a *Tiszántul*. A szerkesztőség ujjászerveztetett, a lap megnövekedett terjedelemben s azóta mint teljesen a modern kor szinvonalán álló lap teljesiti feladatát.

Nem lehet többé a nagyváradi keresztény sajtóval szemben felhozni azt a kifogást, melyet oly gyakran szoktak egyesek ürügyül használni a tisztességes sajtó pártolásának lelkiismereti kötelessége alól való kibuvásra: hogy t. i. a keresztény sajtó nem áll egy szinvonalon az ellenséges sajtóval. A *Tiszántul* — és ezzel dicsekvés nélkül csak a való tényt szegezzük le — minden tekintetben, ugy tartalom, mint terjedelem dolgában teljesen kiállja a versenyt bármelyik vidéki napilappal, sőt igen gyakran valamennyit tulszárnyalja.

Van tehát mire hivatkoznunk, mikor azzal a kéréssel fordulunk Nagyvárad és Biharvármegye keresztény közönségéhez: támogassa azt a lapot, mely keresztény meggyőződésének megfelel, melyet aggodalom nélkül tehet a család asztalára, mely ennek dacára minden ízében modern, eleven, változatos — járassa a Tiszántult.

Panaszkodunk az ellen, hogy a közélet hovatovább keresztényellenes irányra terelődik? Odatereli a sajtó egy része. Ne az ilyen sajtót pártoljuk tehát, hanem a magunkét.

Panaszkodunk, hogy a keresztények közt nincs összetartás? Itt van a *Tiszántul*, mely egyenesen ezt az összetartást szolgálja; seregeljünk annak zászlaja alá.

Panaszkodunk a sajtó káros kinövései, a revolverezés, a családi dolgok oktalan felpiszkálása, a pornografia ellen? Tessék kidobni az ilyen sajtótermékeket és bevinni a család tiszta körébe a tisztességes sajtót.

Ha a keresztény sajtó erős, ez az egész keresztény közönségnek erejét jelenti. A keresztény sajtó pedig nem mindenféle üzleteken, hanem előfizetői számában kivánja erejét biztositva látni.

A ki tisztában van a sajtó jelentőségével és a mostani időkben a keresztény Magyarország ellen egyre hevesebben folyó támadásokkal, az már lelkiismeretében megadta a választ arra a kérdésre, támogatnia kell-e a keresztény sajtót?

Októker elseje a negyedévi előfizetések megujitásának ideje; kérjük lapunk barátait, terjesszék a Tiszántult, szerezzenek minél több uj erős harcost a keresztény sajtó tiszta lobogója alá. Október 1-ig uj előfizetőinknek lapunkat ingyen küldjük; január 1-én pedig minden előfizetőnk *ingyen kapja meg a Tiszántul naptárát.*

Tisztelettel

a TISZÁNTUL szerkesztősége és kiadóhivatala.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek
Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)
ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.
Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban
és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

HIREK

* **Az Urak Mária Kongregációja** ma este fél hétkor tartja rendes összejövetelét.

* **Ülések a városházán.** Ma, csütörtökön, szeptember 18-án délután 4 órakor a városi villamosmü felügyelő-bizottsága, holnap pénteken délután 4 órakor pedig a vizvezetéki bizottság tart ülést a városházán.

* **A hajdudorogi püspök felszentelése.** Debrecenből irják, hogy Miklóssy István gör. kath. püspök október ötödiki installációjára minden előkészületet megtett már a kis Hajdudorog község. Az uj püspök felszentelésére három katholikus püspököt fognak felkérni, akik közül Fischer Colbrie Ágost személyében már megállapodtak. A község két utcáján egy-egy diadalkaput épit.

* **Közalapitványi igazgatók.** A király Návay Emil és Uhl Antal közalapitványi főfelügyelőket közalapitványi igazgatókká nevezte ki.

* **A nagyváradi kir. tábla uj elnöke.** Egyik fővárosi esti lap irja, hogy a nagyváradi kir. tábla elnöki székét legközelebb betöltik. A diszes állásra állitólag dr Sebes Dénest, a budapesti tábla tanácselnökét nevezznék ki.

* **Hajnali tejvizsgálat.** A rendőrség oly óvatos, hogy még hajnalban elállja azokat az utvonalakat, amelyeken falusiak jönnek be tejszállitmányukkal. Tegnap hajnalban dr *Rosinger* Arthur városi fővegyész *Kolontáry* János rendőrfogalmazóval a vasuti pályaudvarokon tettek megfigyeléseket. A hatóság emberei meglepetve konstatálták, hogy rengeteg a vizzel hamisitott tej. Több mint 800 litert öntöttek szét. A hamis tejet be sem engedik hozni a városba. Az illetők ellen meginditották a kihágási eljárást.

* **Hetven év.** Felemelő ünnepe volt tegnap a városunkban köztiszteletben álló Frankó családnak. A családfő *Frankó* Endre káptalani főügyvéd a Nagyváradi Takarékpénztár jogtanácsosa ünnepelte családja körében hetvenedik születésnapját. A teljes egészségnek s lankadatlan munkakedvnek örvendő apát és nagyapát a kiterjedt, előkelő család meleg ünneplésben részesitette s bár az évforduló csak a család ünnepe volt, mert Frankó Endre sohasem volt feltünésre vágyó s a nyilvános ünnepeltetést kedvelő ember, mégis sokan tudomást szereztek az örömünnepről és felkeresték jókivánságaikkal a Szaniszló-utcai családi házat. A Nagyváradi Takarékpénztár igazgatói, felügyelői, ügyészei és tisztviselői testületikg jelentek meg tegnap délben és Hlatky Endre főispán, igazgatósági elnök rendkivül meleg hangon üdvözölte évtizedeken át együtt működött igazgatótársát, mire az ünnepelt meghatottan válaszolt. A káptalani tisztikar ülésén Székely Sándor főszámvevő köszöntötte fel a kar érdemekben gazdag és ma is fiatalos buzgalommal működő Nesztorát, aki sok táviratot is kapott az ország minden részéből.

* **A honvédtüzérlaktanya épitési munkái.** Nagyvárad város tanácsa ugy tervezte, hogy a honvédtüzérlaktanya épitésére megtartott árlejtés eredménye felett még e héten dönt a város törvényhatósága és pedig szombatra, szeptember 20-ra szándékozott e tárgyban rendkivüli közgyülés összehivását kérni a főispántól. A város főszámvevői hivatala azonban még nem készült el a pályázatok számtételeinek felülvizsgálatával. Ezenkivül *Komlóssy* József gazd. tanácsos az összes pályázatok, valamint a mérnöki hivatal és számvevőség számitásainak felülvizsgálatára ujból összehivja az árlejtési bizottságot. A bizottság megállapodásához képest teszi meg azután javaslatát a tanács előtt. A közszállitási szabályrendelet 25. §-a ugyanis előirja, hogy az árlejtés befejezése után az árlejtési bizottság zárt ülésben javaslatot tesz. A szabályrendelet ezen intézkedésének betartásához ragaszkodik most Komlóssy József. Igy csak a jövő hét valamelyik napján lehet e tárgyban a rendkivüli közgyülést megtartani.

* **A Photó-club kiállitása.** A nagyváradi Photó-club választmánya a f. évi agusztus hó 20-án tartott választmányi ülésén az első házi kiállitást f. hó 27-től okt. 11-ig terjedő időre tüzte ki. Felkérjük a Photó-club tagjait, hogy eme kiállitáson minél nagyobb számban vegyenek részt, mert mindannyiunk jól felfogott érdeke, hogy első bemutatkozásunkat megfelelő erkölcsi siker kisérje.

A kiállitási szabályok a következők :

1. A kiállitáson csak a nagyváradi Photó-Club rendes tagjai vehetnek részt. 2. Kiállitásra csak eredeti felvételek, illetve azok nagyitásai küldhetők be. (9—12 cm. nagyságtól fölfelé). 3. A kiállitásra szánt képek üveg alatt (bekeretezve vagy beszegélyezve) és aggatóval ellátva f. hó 20-án déli 12 óráig küldendők be szertároshoz Sonnenfeld Andor (Szilágyi Dezső-utca 6.) 4. Minden kiállitott kép hátlapjára felirandó a kiállitó neve, a kép cime és esetleg ára. 5. A képek eladási árának 5 százaléka az egyesületet illeti meg, amelyet a vételárból vonunk le. 6. A kiállitás bezártáig a kiállitott képek sem a kiállitónak sem pedig a vevőnek ki nem adhatók. 7. A kiállitott képekért az egyesület anyagi felelősséget nem vállal, a kiállitás bezárta után 3 napon belül a kiállitott képeket a tulajdonos viteti el a kiállitás helyiségéből. A 3 napon belül el nem szállitott képek az egyesület tulajdonába mennek át. *A választmány.*

* **Megették a vadak.** Uj-Guinea szigetéről érkezett táviratok jelentik, hogy Henry Wagnert, egy amerikai illetőségü geológust, ki ott rádium érc után kutatott a sziget ismeretlen vidékein, a vadak elfogták, lemészárolták és megették.

* **Ahol nincs tuberkulózis.** Newyorkból jelentik, hogy Pittsburgban, a pennszilvániai metropólisban igen csekély a tuberkulotikus megbetegedések száma. J. A. Hawkins dr, a város egyik igen jó hirnevü orvosa kijelentette, hogy a vész terjedését a gyártelepek által folytonosan árasztott kéngőzös füst akadályozza meg.

* **Eltünt.** Karaguly József helybeli lakos ma reggel bejelentette, hogy 12 éves Tihamér nevü fia, aki a Mezey Mihály-utca 2. szám alatti cipészmühelyben volt alkalmazva, tegnap reggel óta eltünt.

* **Egy orvos rémtette.** Bukarestből jelentik: Slobociában hirtelen meghalt egy asszony és Szkuli dr községi orvos ugy jelentette be az esetet a hatóságnak, hogy az asszony kolerában halt meg. A kiküldött hatósági orvosok gyanusnak találták az esetet, az elhunyt beleit elküldötték a bakteriológiai intézetnek megvizsgálás céljából. A bakteriológiai vizsgálat megállapitotta, hogy az asszony nem kolerában halt meg, hanem megmérgezték. Szkuli azért jelentette kolerának az esetet, hogy felvehesse a jutalmat, amely azoknak az orvosoknak jár, akik hamar felismerik a kolerát. Kiderült, hogy a bünös orvos több embernek mérget adott be, hogy a gyanus tünetek között történt megbetegedéseket kolerának jelenthesse be s igy a jutalmat felvehesse. Az orvost beismerő vallomása után letartóztatták.

* **Rose tanár** ismét kurzust nyit Nagyváradon. A közkedveltségnek örvendő nyelvtanár eddig is a legkitünőbb eredménnyel müködött Nagyváradon s bizonyára most is sokan lesznek, akik igyekezni fognak elsajátitani a kulturnyelveket, vagy pedig megerősiteni nyelvtudásukat. Eddig is szép számban jelentkeztek tanitványok s a legjobb kilátások közt indul meg a napokban a kurzus.

* **Tolvaj cigányasszonyok.** A Nagyvásártéren Berger Dávid rőföskereskedő sátrában több vásárló volt, akik közzé két jól öltözött cigányasszony is vegyült. A A cigányasszonyok felhasználták az alkalmat és egy 8 méteres selyem göngyöt 40 korona értékben elloptak. Az ismeretlen cigányasszonyok ellen a nyomozást megindította a bünügyi osztályt.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák* és *összejövetelek* részére külön termek. *Kitünő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak.* Szives pártfogást kér *a bérlő.*

FLEGMAN
női-divat terme
kiváló szabásu
angol kosztümöt és francia ruhát mérsékelt árakban készit.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája Nagypiactér, Gitye házban megnyillott.

Mindennemü bank és kereskedelmi ügyek keresztülvitele a legrövidebb idő alatt.
Pénz közvetités olcsó kamat mellett.
Külön osztály: élet-, baleset-, tüz- és minden más egyébb biztositások.

Fölhivjuk Nagyvárad és vidéke vásárló közönségének b. figyelmét,

Kertész S. Sándor

női-divat, vászon és menyasszonyi kelengyék áruházának

legolcsóbb és legmegbizhatóbb bevásárlási forrására

Kossuth-utca elején.

Helyi és vidéki telefon 10-30.

Őszi ujdonságok már megérkeztek

M. kir. államvasutasok és tisztviselőnőknek 10 százalék árengedmény.

Gyászkelmék nagy választékban.

---

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhivjuk, Hamza Jenő primás ujonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállitott nagy szinházi vacsora K 1·20, kicsi 68 fillér.

x **Kis pipa vendéglő** Szt. János-utca 5. sz. Helybeliek és vidékiek találkozó helye. *Társas vacsorák és összejövetelek részére külön helyiségek. Kitünő italok, jó magyar konyha.* Abonensek elfogadtatnak. Szives pártfogást kér *Szujker Tamás* vendéglős.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2·40 kor. fél kilós próbadoboz 1·20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Frőhlich hentes üzlet mellett.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhivjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghivásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Megérkeztek** szép őszi ujdonságaim és nagyon olcsó árban árusitom *Ujhelyi Róza*, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.

x **Anyám, Édes Anyam!** Ide figyeljen azt mondta a tanitó bácsi, hogy a legtöbb fiu és leány az iskolatáskákat, tolltartót és könyvszijat a **Párizsi Bazárban** vásárolja, a Sas palotában a Szent László téren. Menjünk mi is oda, legalább gyönyörködöm a sok szép játék és ajándéktárgyakban.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

---

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javitással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szücsök, Nagy Sándor-u 1.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hirnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar *Kurina* Mátyás karmester vezetése alatt egy elsőrangu erőkből összeállitott tambura és énekkar, naponta változatos müsorral. a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai., Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margi. Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér Kurina Mátyás karmester.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* füző-teremnél Nagyvárad Szinház-u. 4. Emke mellett. **Készit:** legujabb divatu füzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Állandó nagy raktár füzővédőkben.* Telefonszám 827.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Ramningeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076.

---

x **Ősszi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

* **Kálvária-utca 20** számu uj háznál egy földszinti utcai modern 4 szobás lakás november elsőre jutányos árban kiadó.

x **Vörösbor!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje *96* fillér. — Csodaszép mézédes *csemegeszőllő*; kitünő pecsenye és *pezsgőborok*; *köbányai* maláta és szalon *sörök*, *MERTZ NÁNDOR* csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: *448. sz.*

x **Meghivó kóstolóra!** Chocoládéval töltött tápláló és hizlaló mézes sütemény megizlelésére, ezen elsőrangu czikk jóságáról meggyőződés miatt Nagyvárad és vidéke közönségét tisztelettel meghivják *Benedek Testvérek* a kávé és füszer szagmentes Czukorka Bonbonnier tulajdonosai a Bémer-téri korzón.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 zám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. iró és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszijak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemü kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2·50 fillérért. 3000 elsőrendü férfi ing 2 koronától, gallérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállitottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Szinházba menet** találja a vásárló közönség az Aszódi-féle cukorka és csokoládé-bonbon üzleteit. Tisztelettel értesitem ugy r nagyváradi, mint a vidéki ellite közönséget, hogy a felsége Vilmos német császár legkedveltebb cukorkáit Hildebrand udv. szállitó Berlinből kizárólag csakis nékem szállitja és igy a cukorka szakértő közönség most már különbséget fog tudni tenni cukorka között. Cukorkáim frissek és élvezhetőek, valamint olcsó árban számitom. A közönség figyelmébe ajánlom Kossuth-utcai fő-üzletemet hol reggeltől estig a 8-féle zamatu pörkölt kávék frissen és melegen a közönség rendelkezésére áll, elkülönitett kávé-pőrköldémben. Vigyázatot kérek — Rákócy-uti fióküzletem a Csokoládé király mivel csak kizárólag cukorkákat árusit, igy vasárnap egész nap nyitva van a közönség kényelmére. Kugler Gerbaud cukorkák és cukrászsütemények budapesti árakkal üzletemben kaphatók.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készit: egyszerü és mű-butorokat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemü asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Szülők figyelmébe!
Legjobb gyermek cipők
teljes fiu kelengyék legolcsóbban
REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit
Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.
N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák
Diósy Sománál
Telefon 839. Telefon 839.

IRODALOM

A Magyar Hirlap Sport Albuma. A Magyar Hirlap, a legelterjedtebb és legolvasottabb este megjelenő napilap, ez évben is nagy meglepetéssel készül szolgálni karácsonyra az előfizetőinek. Minden egyes előfizetője ugyanis megkapja a Magyar Hirlap Sport Albumát, amely szencációs kivitelü és tartalmu lesz. Az Album fel fogja ölelni az összes sportágakat s ezeknek hivatott képviselői tollából fog hozni nagyérdekü közleményeket és ismertetéseket. Számos fényképfelvétel és rajz disziti a fényesen kiállitott müvet, amely a magyar nyomdaipar remeke lesz. Minden uj előfizető is megkapja karácsonyra a Sport Albumot. A Magyar Hirlap a fővárosban már este hat órakor, a vidéken pedig az összes lapokat megelőzve a legkorábban kapható.

SPORT

A FTC és a NSE mérkőzése. Az őszi szezon legszebb és legérdekesebb footballmérkőzése lesz vasárnap, amikor a Nagyváradi Sport Egylet csapata összeméri erejét a Ferencvárosi Torna Club hires csapatával, Ennek a csapatnak játékkedvét fokozni fogja egy nagyváradi sportmecenás tiszteletdija, amelyet a győztes csapat kap. A FTC a következő összeállitásban fog játszani:

Tóth
Geiser Szandovits
Dworzsák Kiss Krizsán
Rónai Bródy Rumbol Kórody Szeidler

A játékosok között a nagyváradi közönségnek sok régi ismerőse van. Oly erős csapat ez, amilyen még az angolokat leszámitva, Nagyváradon nem volt. A kitünő játékosokkal a NSE csapatának ugyancsak nehéz dolga lesz.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

A Szalontai Friss Ujság sajtópere. A Szalontai Lapok és a Szalontai Friss Ujság. a két konkurrens lap polémiájából keletkezett az a sajtóper, amelyet a Sz. L. kiadója, Szekely I. Jenő inditott Radó Ferenc izr. tanitó ellen, a Szalontai Friss Ujságba megjelent és Székelyt támadó cikk miatt. A törvényszék Radót felmentette és felebbezés következtében került az ügy a kir. táblához, amely báró *Szentkereszthy* Zsigmond v. b. t. t. táblai elnök elnöklete alatt tárgyalta az ügyet. A tábla a törvényszék itéletét megváltoztatta és Radót 60 korona fő és 40 korona mellékbüntetésre itélte. Elrendelte továbbá az itéletnek a Szalontai Friss Ujságban leendő közlését.

§ **Az elcsipett tolvaj.** A váradvelencei állomáson *Alb* Stefán összebarátkozott Pántye Mihálylyal, akinél volt egy kis pénz a bugyellárisába. Nem is titkolta ezt, sőt nagyban dicsekedett vele. Kivette a tárcáját és mutogatta a sárga, fényes aranyakat. Épp ekkor fütyölt a kolozsvári vonat. Alb Stefán egy hirtelen mozdulattal kirántotta a pénzt és felugrott a rohanó vonatra. A rendőr utána, azonban már nem érte el a vonatot. Hamarosan telefonált a fugyivásárhelyi állomásfőnöknek és ott le is fogták *Alb* Stefánt. Behozták Nagyváradra és tegnap mondott itéletet felette a nagyváradi kir. törvényszék esküdtbirósága. Nyolc havi börtönt kapott. Felebbezett.

NYILTTÉR

A Donát-féle
keresk. magántanfolyam.
Minden hónapban uj tanfolyamok kezdődnek és pedig:
Gyors és gépirásra (vitairásra is); Könyvvitelre, magyar és német levelezésre; Szépirásra, számtanra, német nyelvre (társalgás).
Külön esti tanfolyamok
A tanfolyam
előkészit: összevont polgári iskolai vizsgákra;
felvesz: nyilv. isk. látogató tanu okat ism. re;
elfogad: még három középiskolai tanulót
teljes ellátásra. Zongora tanitás!
DONÁT KÁROLY
Szabadság-utca 3.

TÁVIRATOK

Rakovszky az Andrássy-pártban.

Budapest, szept. 17.

(Saját tud.) Rakovszky Béla Párisból táviratot küldött Andrássynak, melyben tudatja hogy belép pártjába

—

Szerencsétlenség egy mozifelvételnél.

Kolozsvár, szept. 17.

Kolozsvárról jelentik, hogy ott egy filmgyár felvételeket csinált a Sárga csikó c. szinmüről. A társulat Janovics igazgató asszisztálásával azt a jelenetet akarták felvétetni, amidőn a paraszt-leányok csónakázni mennek és a csónak felborul a vizben. Erre a társulat több nőtagja vállkozott, a rendezővel együttesen, ki maga is női ruhát öltött. A csónak a Szamosban egy zuhogóba került és a bennüllők valamennyien kibukva, fuldoklani kezdtek. — Ezernyi tömeg nézte végig a borzasztó jelenetet, kik észrevéve a bajt irtózatos tombolást vittek végbe. Sokan beugrottak utánok és hármat kimentettek, Incze Erzsit azonban a társulat 18 éves, fiatal tagját csak holtan huzták ki. A részvét óriási.

SZERKESZTŐI POSTA

Ifj. dr Zigre Miklós urnak Helyben. Az ügyet feltétlenül az igazságnak megfelelően kivánjuk elbirálni s azért az illető tudósitás beküldőjét igazolásra szólitottuk fel, honnan vette adatait? Ha bárkit sérelem ért, teljes elégtételt fog kapni.

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha **illatszer**, pipereszappan, **kozmeticai**, arc- és kézápolási, **háztartási**, hajápolási és általában **mindenféle** a kosmeticába vágó **cikkeit a legjobból** a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja **beszerezni**, ugy kérje a **harmadik** kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási **értesitőnket**» melyet ingyen és bérmentve küld: «**HEZ**» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Losonczi-u. 13/hz.

Kályhás üzletemet

Nagyváradon Szent János-utca 45. szám alatt

megnyitottam

s elvállalok e szakmába vágó minden munkálatot. Szives megkeresést kér teljes tisztelettel

Szénásy Mihály,
kályhás.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy

papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hivásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kalvária-utcán egy üres telek eladó.

Megszabadul a gondoktól

ha egy szórakoztató hangszert hozat
Wágner „Hangszer-Király"-tól
Budapest, József-körut 15. (Telefon.)

Hegedü, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Tárogató, billentyükkel 16 korona.
Amerikai Gitár citera, kottákkal 16 korona.
Családi hangverseny harmonika 16 korona.
Mandolin vagy Guitár 16 korona.
Ébenfa fuvola 1 minőségü 16 korona.

A milánói, párisi és londoni kiállitáson az első dijjal lett kitüntetve. Javitási szakmühelyek.
Fényképes hangszerárjegyzék ingyen! Ovás! Ügyeljünk a «Wágner» névre és a 15. házszámra.

Hirdetések

felvétetnek la kiadóhivatalban

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

A méltóságos Jászóvári Prépostság a váradszentmártoni erdőgondnokságban

az idei makkoltatást

nyilvános árverésen kiadja. — Az árverés

folyó hó 20-án d. e. 10 órakor

fog megtartatni Váradszentmártonban az erdészet hivatalos helyiségében.

Váradszentmárton, 1913. szept. 16.

DÉNES IMRE,
intéző.

KORZÓ-KÁVÉHÁZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget és a mélyen tisztelt ismerőseimet, hogy a Körös-utcán levő

Korzó-kávéház

vezetését átvettem és azt modernül átalakitottam.

Hetenkint kétszer kedden és csütörtökön a közkedvelt nyári kerthelyiségben

uzsonna-zene

elsőrendü zenekar közremüködése mellett. Családok és összejövetelek kedvelt találkozó helye.

Szolid polgári árak! Gyors és előzékeny kiszolgálás. Szives pártfogást kér

KATZ ADOLF,
a Csarnok-kávéház volt fizető pincére.

KORZÓ-KÁVÉHAZ.

Tüzijáték kiállitás

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangu füszer- és csemege kereskedésében,
a legelsőbbrangu különlegességek előnyös **bevásárlási forrása.**
Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz. **Telefon 85. sz.**

RUHÁM

olyan mintha

skatulyából

vettem volna ki,

ha

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leányka-ruhatelepén

Nagyvárad, Bémer-tér 4.

Fiókok: Arad, Belgrád, Brassó, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Miskolcz, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Sofia, Szeged, Temesvár, Zágráb.

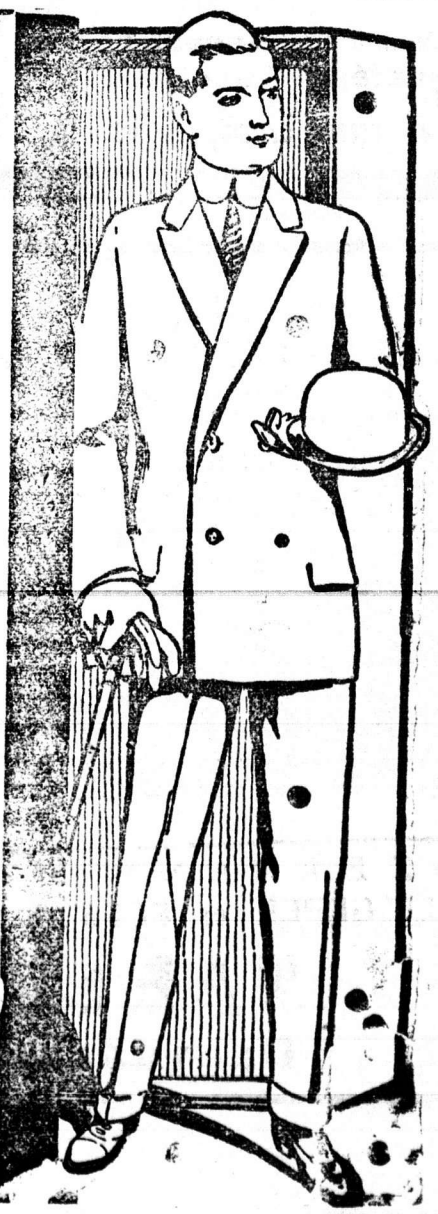

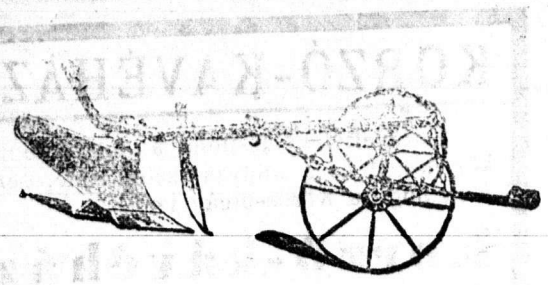

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. **Borprések, szőlőzuzók** már most megrendelhetők jutányos árban **présfelülnyomóval**, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

Melocco Péter cementárugyár és épitési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóci-u. 20.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1·94 kor., női ingek 1·94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülök 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

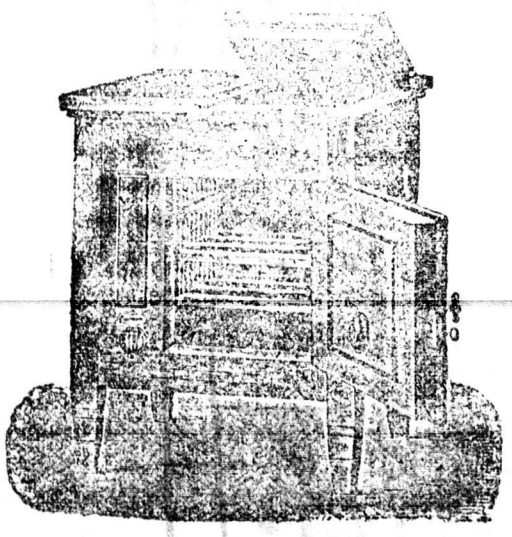

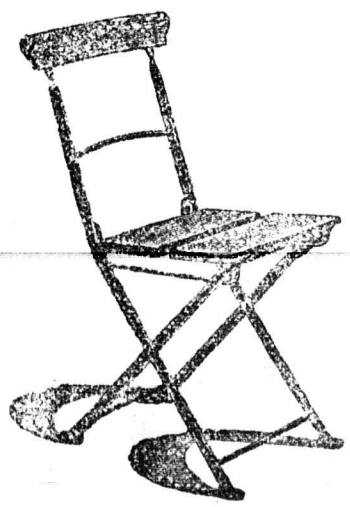

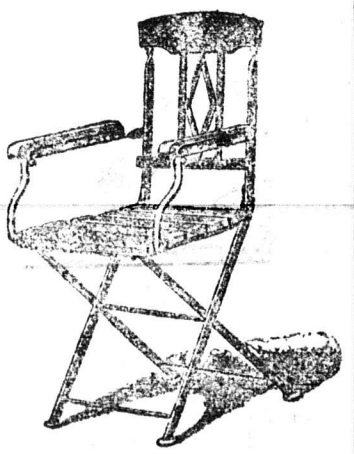

JEGSZEKRENYEK
FAGYLALT-GÉPEK és FORMAK

kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.